

Spis treści

Wykaz skrótów	XI
Bibliografia	XIII
Wykaz orzeczeń Rady Etyki Mediów	XXIII
Wprowadzenie	1
Rozdział I. Rola organizacji dziennikarskich w tworzeniu fundamentów etycznych zawodu	15
§ 1. Uwagi wprowadzające	15
§ 2. Początki zawodu	16
I. Od „nowiniarza” do dziennikarza	16
II. Etyka w pierwszych statutach organizacji dziennikarskich	24
§ 3. Organizacja dziennikarska w okresie międzywojennym	29
I. Uwagi wprowadzające	29
II. Próby unormowania wykonywania zawodu dziennikarza. Układ zbiorowy pracy i zapisy dotyczące etyki dziennikarskiej	34
III. Normy i wartości	40
§ 4. Organizacja dziennikarska w PRL	48
I. Po II wojnie światowej (lata 1944–1956)	48
II. Rządy <i>Gomułki</i> (lata 1956–1970)	61
III. Dekada <i>Gierka</i> (lata 1970–1980)	65
IV. W latach 80. XX w.	69
V. Standardy pracy dziennikarzy: normy etyczne a rzeczywistość	72
1. Normy	72
2. Prawda i obiektywizm w PRL (lata 1945–1980)	77
§ 5. Dziennikarstwo w III Rzeczpospolitej	83
I. Uwagi wprowadzające	83
II. Organizacje zawodowe i dziennikarskie kodeksy etyczne po 1989 r.	86
III. Etyka dziennikarska w XXI w.	94
§ 6. Wnioski	100
Rozdział II. Aksjologia i deontologia dziennikarska	109
§ 1. Uwagi wprowadzające	109

§ 2. Karta Etyczna Mediów jako źródło podstawowych wartości i norm zawodowych dziennikarzy	110
I. Uwagi wprowadzające	110
II. Karta Etyczna Mediów na tle etycznych uregulowań o międzynarodowym charakterze	115
§ 3. Zasada prawdy	123
I. Uwagi wprowadzające	123
II. Definicja prawdy i jej rodzaje	123
III. Dokładność, sumienność i szczególna staranność jako wyznaczniki profesjonalizmu dziennikarskiego	127
IV. Dziennikarze wobec opublikowania nieprawdy	131
V. Prawda jako fundament ekonomicznej egzystencji mediów	132
§ 4. Zasada obiektywizmu	133
I. Uwagi wprowadzające	134
II. Denotacja pojęcia obiektywizm	134
III. Obiektywizm – największe osiągnięcie dziennikarstwa amerykańskiego	135
IV. Bezstronność w pracy dziennikarza	138
V. Krytyka obiektywizmu	142
§ 5. Zasada oddzielania informacji od komentarza	145
I. Uwagi wprowadzające	145
II. Informacja i komentarz jako odrębne gatunki dziennikarskie .	146
§ 6. Zasada uczciwości	151
I. Uwagi wprowadzające	151
II. Dziennikarska uczciwość jako wierność standardom	151
III. Klauzula sumienia	154
IV. Realizacja zasady uczciwości	156
§ 7. Zasada szacunku i tolerancji	157
I. Uwagi wprowadzające	158
II. Godność, dobra osobiste, sfera prywatności – ochrona etyczna i prawna	159
§ 8. Zasada pierwszeństwa dobra odbiorcy	168
I. Uwagi wprowadzające	168
II. Dziennikarstwo jako „służba”	169
III. Informacja: towar czy dobro społeczne?	171
§ 9. Zasada wolności i odpowiedzialności	175
I. Uwagi wprowadzające	175
II. Droga mediów do wolności słowa	176
III. „Cztery teorie prasy”	178

IV. Wolność bezwarunkowa czy zobowiązanie? Znaczenie wolności prasy według teorii liberalnej i teorii odpowiedzialności społecznej	182
V. Rada Etyki Mediów – w obronie zasad	183
§ 10. Wnioski	185
Rozdział III. Etyka dziennikarska w praktyce redakcyjnej i orzecznictwie	191
§ 1. Uwagi wprowadzające	191
§ 2. Naruszenia norm etyki zawodowej przez dziennikarzy w świetle orzeczeń i sprawozdań REM	192
I. Uwagi wprowadzające	192
II. Opieranie się na domniemaniach, plotkach i pogłoskach	196
III. Jednostronność relacji	199
IV. Łączenie faktów i ocen	202
V. Praca dziennikarzy w PR, udział w kampaniach wyborczych i reklamowych	204
VI. Rozbudzanie emocji ponad dobrami osobistymi bohatera przekazu i dobrem odbiorcy	206
VII. Promowanie negatywnych zachowań i postaw społecznych	210
VIII. Używanie języka nienawiści, inwektyw i obelg	215
IX. Etyka w pracy dziennikarzy – analiza treści sprawozdań z działalności REM	218
§ 3. Relacje norm etyki dziennikarskiej i norm prawnych	222
I. Uwagi wprowadzające	222
II. Prawo a moralność	223
III. Etyka dziennikarska w przepisach prawa	228
IV. Znaczenie przestrzegania norm kierunkowych w kontekście orzeczeń SN w sprawach o naruszenie dóbr osobistych przez dziennikarzy	242
1. Zobowiązanie dziennikarza do prawdziwego przedstawiania zjawisk (art. 6 PrPras)	243
2. Obowiązek działania zgodnie z etyką zawodową i zasadami współżycia społecznego (art. 10 PrPras)	250
3. Zachowanie szczególnej staranności i rzetelności (art. 12 PrPras)	254
§ 4. Wnioski	261
Zakończenie	271